

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

**KLAIPĖDOS
SIUVIMO IR PASLAUGŲ
VERSLO MOKYKLA**

- **Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokykla**
- UNESCO Asociuotųjų
- mokyklų tinklo narė

Sutrikusios klausos mokinių mokymas(-is) Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokykloje

**Klaipėdos siuvimo ir paslaugų
verslo mokyklos
Socialinė pedagogė
Simona Petrovskaja**

2016-03-23

Inkliuzinis mokymas

- Mokyklos kultūra, politika ir praktika kuriama atsižvelgiant į visų mokinių poreikius;
- mokinių skirtumai – ne problemos, o galimi resursai;
- keičiasi mokykla, o ne mokinys;
- siekiama pašalinti visas galimas kliūtis, kad ugdymas būtų prieinamas kiekvienam;
- tikima, kad kiekvienas mokinys gali išmokti.

**Sutrikusios klausos mokinių profesinis mokymas
Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokykloje
vykdomas nuo 2006 m.**

Klausos sutrikimai ir galimi mokinio poreikiai (1)

26-40 Db	Nežymus neprigirdėjimas	Mokiniui gali iškilti epizodiniai sunkumai suvokiant kitų asmenų negarsią kalbą: mažėja galimybės suprasti kitų kalbėjimą didelėje patalpoje. Gali būti kai kurių garsų tarties trūkumai
41-55 Db	Vidutinis neprigirdėjimas	Mokinio vieta klasėje arčiau pedagogo . Dėmesys žodyno plėtotei, papildomos instrukcijos kalbai vystyti, taisyklingai gramatinei struktūrai formuoti (garsų korekcija). Turi naudotis individualiu (-iais) klausos aparatu (-ais) ir FM sistema .
56-70 Db	Žymus neprigirdėjimas	Poreikis sėdėti arti garso šaltinio ir tinkama vieta klasėje , kur mokinys aiškiai matytų kalbančiojo lūpas ir veidą. Būtina specialistų pagalba formuojant pagrindinius kalbos įgūdžius, žodyno vystymąsi, gramatines žinias, skaitymo rašymo įgūdžius. Reikalingos individualios tarties pratybos . Turi naudotis individualiu (-iais) klausos aparatu (-ais) ir FM sistema

Klausos sutrikimai ir galimi mokinio poreikiai (2)

71-90 Db	Labai žymus neprigirdėjimas	Turi naudotis individualiu (-iais) klausos aparatu (-ais) , pagal galimybę FM sistema, kitomis techninėmis geriau girdėti padedančiomis priemonėmis. Būtina specialistų pagalba , esant poreikiui – gestų kalbos vertėjai .
Daugiau kaip 91 Db tame tarpe ir visiškai kurtumas	Praktiškas kurtumas	Individualūs klausos aparatai, sustiprinantys garsą virš 100 decibelų. Būtina specialistų pagalba, gestų kalbos vertėjai ir kt. Sakytinė kalba savaimė nesivysto. Bendravime dominuojančią poziciją užims gestų kalba .

Sunkumai, ugdant sutrikusios klausos mokinį

- **bendravimo** problemos;
- **trūksta** (beveik nėra) **specialios literatūros** apie integruotą kurčiųjų švietimą, metodinės literatūros, pritaiktų vadovėlių, mokomosios kompiuterinės įrangos;
- besimokantieji **sunkiai suvokia aplinkinių kalbą**;
- dažniausiai būna **menki skaitymo, savarankiško rašymo įgūdžiai**;
- **neišgirsta, praleidžia** raides, **nesupranta** aiškinimo, sąvokų, naujų žodžių, terminų;
- **nepilnai įsisavina** mokomąją medžiagą;
- nėra mokymosi motyvacijos;
- nesukaupia dėmesio, sunkiai jį išlaiko;
- dažnai iškyla **bendravimo problemos** su bendraamžiais;
- **trūksta specialistų**, ypatingai mokytojo padėjėjo pagalbos.

Fizinė mokymosi aplinka

- **U formos** stalų išsidėstymas, kad mokiniai galėtų palaikyti tiesioginį kontaktą ne tik su mokytoju, bet ir su kitais mokiniais;
- sutrikusios klausos mokiniai turi **sėdėti pirmuose suoluose**, o kalbantis mokytojas turi stovėti taip, kad būtų gerai apšviestas jo veidas ir matomi lūpų judesiai;
- **kompiuteriai, projektoriai** vaizdinių priemonių (schemų, paveikslėlių, lentelių, formulių, sutartinių ženklų ir kt.) pateikimui;
- individualūs **klausos aparatai**;
- individualios **FM sistemos**.

Psichologinė mokymosi aplinka

- Mokytojas turi būti **gerai susipažinęs** su kurčiųjų psichologija ir kultūra. Kadangi kurtieji turi savo kalbą, jie yra specifinė neįgaliųjų grupė, save vadinanti kalbine arba **kultūrine mažuma**.
- jei yra šalia kurčias mokinys ir kalbama su girdinčiuoju, **nemandagu ignoruoti** kurčią mokinį. Jei norima pasikalbėti asmeniškai, reikėtų atsiprašius išeiti iš patalpos;
- **kultūrų susipriešinimas** gali įtakoti mokymosi procesą ir tarpusavio bendravimo kokybę.

Socialinė mokymosi aplinka

- Kitų grupės **narių pritarimas**, ir pagarba, **lojalumo** demonstravimas, vienas kito **supratimas**, **pagalbos** teikimas kolegai ir jos gavimas yra labai svarbus besimokantiejiems;
- mokytojas **veikia** mokinius, o mokiniai – mokytoją;
- kai akimis palaikomas **tiesioginis kontaktas**, mokiniams klasėje geriau sekasi bendrauti;
- girdintieji įpratę emocijas reikšti balsu tonu, o kurtieji **veido mimika**. Todėl neretai girdintiesiems atrodo, kad kurtieji yra nepatenkinti ar pikti.

Intelektualinė mokymosi aplinka

- Mokymosi metu labai svarbu atkreipti dėmesį į teksto, kalbos **sudėtingumą**, medžiagų ar informacijų **sistemingumą**, ar lengva ją **suvokti ir išmokti**;
- mokymo procese ypač svarbios yra **vizualinės priemonės**, vizualinė informacija;
- sudėtingesnė informacija turėtų būti lygiagrečiai pateikiama raštu (ant lentos, kortelėse);
- ypač svarbų dėmesį reikėtų skirti **rašytiniams šaltiniams**;
- itin svarbu dėstomos medžiagos **konspektavimas** ir galimybė turėti **kokybiškus konspektus**. Geriausia turėti mokomosios pamokos konspektus arba padalomąją medžiagą, jeigu nėra dėstomo dalyko vadovėlio;
- **kuo mažiau** vartoti perkeltinės reikšmės žodžių.
- veiklos instrukcijos turi būti **tikslios, apgalvotos, trumpos, aiškios**;
- vertindamas rašto darbus, neturėtų kelti tokių pat formalių reikalavimų, kaip ir girdintiesiems.

Administracinė mokymosi aplinka

- Sutrikusios klausos asmenis reikia **vertinti** pagal jų **sugebėjimus, darbą, pastangas, individualią pažangą**;
- kitoks vertinimas būtų **ne privilegijos suteikimas**, bet vienodesnių sąlygų ir galimybių jiems sudarymas;
- mokyklos **administracija** turėtų dalyvauti **formuojant teigiamą požiūrį** į sutrikusios klausos mokinius;
- visa **bendruomenė** turi būti **informuota** apie kurčiųjų psichologinius, kalbinius, kultūrinius ypatumus;
- prastai suplanuota mokymosi aplinka gali žlugti dėl palaikymo trūkumo, nes besimokantieji jaučiasi pasimetę ir nežino ko iš jų tikimasi.

Kompleksinė pagalba mokiniui

- **Venas specialistas nepajėgus** vienas pats patenkinti visapusiškų sutrikusios klausos mokinio poreikių;
- **tinkamai suderinta** ir puikiai funkcionuojanti specialistų komanda **turi įtakos** specialios mokymosi aplinkos, palengvinančios klausos negalia turinčių mokinių komunikaciją, kūrimui;
- specialistų komandą sudaro **ilgesniam laikui** susibūrę du ar daugiau ugdymo įstaigos ar platesnės bendruomenės nariai
- šie nariai **tarpusavyje derina** ugdymo tikslus, turinį, metodus, koordinuoja mokymosi procesą ir **dalijasi atsakomybe** už rezultatus;
- komandą gali sudaryti nuo dviejų iki šešių (septynių) narių: grupės vadovas, dalyko mokytojas, surdopedagogas, socialinis darbuotojas ar pedagogas, gestų kalbos vertėjas, administracijos atstovas ir kt.

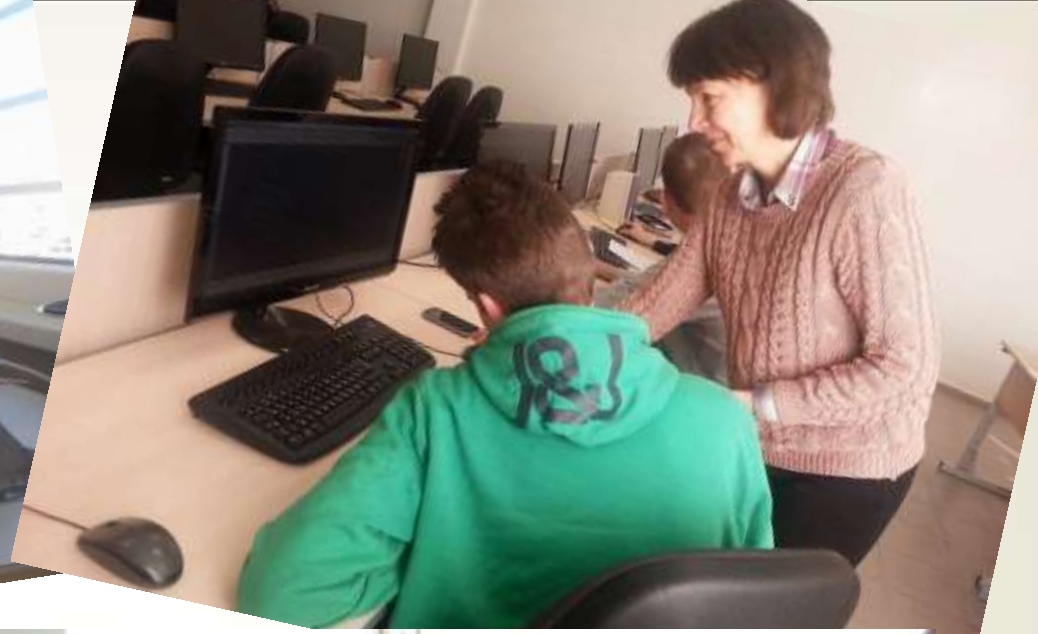

Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokykloje taikomas komandinio darbo modelis: MOKYTOJAS ↔ VERTĖJAS ↔ MOKINYS:

- **tikslus** informacijos perteikimas;
- verčiant kokybiškai, paaiškinant sutrikusios klausos jaunuoliams nežinomas sąvokas **užtikrinamas kokybiškas mokymas**;
- **užtikrinama** sutrikusios klausos mokinio **teisė gauti išsilavinimą** gimtąja gestų kalba;
- **didėja** jo **motyvacija** dalyvaujant mokymosi veikloje;
- jaunuolis **įgyja daugiau pasitikėjimo** savo jėgomis, galėdamas laisvai bendrauti ir bendradarbiauti;
- **stiprinamas tarpusavio ryšys** tarp mokinio ir mokytojo;
- analizuodami, aptardami, bendraudami, klausdami ir atsakydami jie kuria tarpusavio ryšį, kuris **svarbus** ne tik jų darbo kokybei, bet ir **mokyklos**, kaip gebančios tenkinti specialiuosius besimokančiųjų poreikius, **įvaizdžiui**.

KSPVM sutrikusios klausos mokiniams siūloma

- Įgyti **vidurinį** išsilavinimą;
- **profesinį** išsilavinimą (kirpėjas, interjero apipavidalintojas, siuvėjas, floristas ir kompiuterinio projektavimo operatorius);
- **kompleksinė** specialistų **pagalba** (psichologo, surdopedagogo, socialinio pedagogo, gestų kalbos vertėjo);
- **stažuotės** užsienyje (Suomija, Anglija, Vokietija, Kroatija).

Siekiant užtikrinti sėkmingą ir kokybišką ugdymą KSPVM:

- pamokose dirbama su **gestų kalbos vertėjais**;
- organizuojamos **bendros diskusijos** išskylančių problemų ir klaidų analizei;
- vykta **nuolatinis bendradarbiavimas** tarp mokyklos ir Klaipėdos apskrities gestų kalbos vertėjų centro;
- **gestų kalbos pamokos** mokiniams ir mokytojams;
- siekiama **užtikrinti**, kad sutrikusios klausos mokiniai jaustųsi **mokyklos bendruomenės dalimi**, o mokytojams kiltų kuo mažiau sunkumų ugdymo procese.

Sutrikusios klausos mokinių ugdymas tikras iššūkis mokytojui ir visai mokyklos bendruomenei. Todėl savo veiklą reikia planuoti dviem kryptimis – kaip *profesionalas* ir kaip *besimokantis* asmuo.